

Effektapport 2023

Fonden för Psykisk Hälsa

Org. nr. 802017-5504

Verksamhetsåret 2022

FONDEN FÖR PSYKISK HÄLSA

Plusgiro 90 07 50-1 | Bankgiro 900-7501 | Swish 123 900 75 01

Sankt Eriksgatan 44, plan 4 | 112 34 Stockholm | Tel +46 8-650 36 90 eller +46 70 14 07 535

www.fondenpsykiskhalsa.se

Innehåll

Riktlinjer för effektrapportering	3
Syfte och mål.....	3
Riktlinjernas innehåll	3
Vad förväntas medlemsorganisationen rapportera?	3
Hur ska effektrapporten se ut?	3
Hur ska effekterna kommuniceras?	1
Vad är Självdiagnosen?	1
Vad ska skickas in till Giva Sverige?.....	1
Vad är Exempelbanken?.....	1
Principer	1
Efterfrågade upplysningar — Nivå 1 <i>Grundläggande rapportering</i>	3
1. Avgränsningar	3
1.1 Beskriv organisationen i termer av associationsform, verksamhetsområden och geografisk täckning	3
1.2 Redogör för rapporteringens avgränsningar med beaktande av t.ex. verksamhetsområde och geografi.	4
1.3 Redogör för tidsperioden som rapporteringen gäller.	4
2. Beskriv er förändringsteori.....	4
2.1 Beskriv problemet ni adresserar och för vilken/vilka målgrupp(er)	4
2.2 Redogör för vilken typ av resurser ni använder för att nå tänkta effekter.....	5
2.3 Redogör för vilka aktiviteter ni genomför för att nå tänkta effekter	6
2.5 Redogör för de effekter på längre sikt som ni vill åstadkomma, samt när i tid de förväntas realiseras	9
3. Rapportera resurser	10
3.1 Ange organisationens totala verksamhetskostnader för tidsperioden angiven i 1.3 (utan beaktande av effektrapportens angivna avgränsningar i 1.2).....	10
3.2 Redogör för den del av organisationens verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar (samma som 3.1 om inga avgränsningar gjorts i 1.2).....	11
4. Rapportera prestationer	11
4.1 Redogör för prestationer.....	11
6. Utvärdera hur det gick.....	11
6.1 Utvärdera prestationer i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål	11
6.3 Utifrån periodens resultat, dela lärdomar och vad ni avser göra för att upprätthålla och förbättra resultatet i framtiden	13
7. Beskriv hur ni mäter	15
7.1 Ange definitioner för de mått som ni använder för att mäta prestationer	15

Riktlinjer för effektrapportering

Syfte och mål

Syftet med effektmätning- och rapportering är att styra och utveckla verksamheten, samt att visa för sina målgrupper, finansiärer, medarbetare och övriga intressenter vilken samhällsnytta som uppnås. Giva Sveriges mål med dessa riktlinjer är att ge vägledning till sina medlemsorganisationer kring vilket innehåll som bör ingå i effektrapportering.

Riktlinjernas innehåll

Riktlinjerna för effektrapportering består av principer och upplysningar. Till stöd för att förstå vad som efterfrågas i upplysningarna erbjuds en ordlista.

Principerna guidar organisationer i vad de ska sträva efter i sin effektrapportering, ex. att den ska vara sammanhängande

- › Sammanhängande
- › Tillgänglig och begriplig
- › Balanserad och transparent
- › Verifierbar och tillförlitlig
- › Proportionerlig och relevant
- › Jämförbar

Vad förväntas medlemsorganisationen rapportera?

Giva Sveriges medlemsorganisationer kan välja att rapportera i olika omfattning beroende på sina förutsättningar och behov. Det finns tre rapporteringsnivåer att välja mellan: Grundläggande rapportering (s. 4), Fördjupad rapportering (s. 5) och Utförlig rapportering (s. 6). Använd riktlinjerna för den rapporteringsnivå som ni valt. På er valda rapporteringsnivå behöver ni inte uppfylla alla upplysningar direkt. Det viktiga är att det sker en förbättring från år till år. Detta gäller oavsett vilken nivå som organisationen väljer att rapportera på.

Fonden fört Psykisk Hälsa väljer att redovisa på Grundläggande rapportering, då fondens verksamhet fortfarande är av begränsad omfattning.

Hur ska effektrapporten se ut?

Varje medlemsorganisation väljer själv hur deras effektrapport sammanställs och ser ut, utifrån sina olika resurser och behov. Organisationerna behöver inte skapa en effektrapport särskilt för Giva Sverige, utan kan med fördel väva in de efterfrågade upplysningarna i rapportering som de ändå gör till andra intressenter. Rapporten måste dock publiceras på organisationens hemsida.

Fonden för Psykisk Hälsa använder redovisningar från framförallt årsredovisningen avseende verksamhetsåret 2022 som underlag till effektrapporten 2023.

Hur ska effekterna kommuniceras?

Effektrapporten ska publiceras på medlemsorganisationens hemsida. Därutöver kan varje organisation välja hur eventuell ytterligare kommunikation till intressenter ska göras och se ut – det kan t. ex. vara en infografik eller en film.

Vad är Självdiagnosen?

Självdiagnosen är ett diagnosverktyg som stödjer Giva Sveriges medlemsorganisationer att själva bedöma i vilken utsträckning deras effektrapportering innehåller de upplysningar som efterfrågas i riktlinjerna. På detta vis kan de enkelt se om något saknas, och hur deras effektrapportering kan bli ännu bättre till nästa rapporteringsperiod. Självdiagnosen fyller även funktionen att den ger Giva Sverige möjlighet att se mönster i vilka områden i effektrapporteringen som är mest utmanande för medlemsorganisationerna och därmed kunna erbjuda relevant stöd.

Varje år ser Giva Sverige över ett urval av medlemmarnas självdiagnoser, för att stämma av att riktlinjerna tolkas enhetligt och för att identifiera behov av stöd.

Vad ska skickas in till Giva Sverige?

Efter att medlemsorganisationen sammanställt sin effektrapport och fyllt i självdiagnosen ska följande mejlas till Giva Sverige senast den 30 september:

- en länk till effektrapporten publicerad på hemsidan
- den ifyllda självdiagnosen

Vad är Exempelbanken?

Exempelbanken innehåller exempel på effektrapportering för inspiration och vägledning.

Principer

Följande principer ska tillämpas vid effektrapportering:

Sammanhängande	Rapporteringen ger en sammanhängande berättelse som knyter samman resurser, aktiviteter, prestationer, utfall och effekter. Tidigare års investerade resurser och resultat ingår i de fall de bedöms ha bidragit till det rapporterade resultatet.
Tillgänglig och begriplig	Relevant information är lätt att hitta och förstå för alla som vill ha tillgång till den. Informationen är anpassad för organisationens intressenter. Både årets och tidigare års rapportering görs tillgänglig för allmänheten
Balanserad och transparent	Rapporterad information är— inom de valda avgränsningarna för rapporten —fullständig, öppen och balanserad. Organisationen belyser såväl framgångar som motgångar samt möjligheter och utmaningar, som är relevanta för externa intressenter att känna till.

Relevant och proportionerlig	Den inkluderade informationen är relevant och väsentlig för organisationens intressenter (informationen är väsentlig om den kan förväntas påverka intressenters beslut och beteende). Omfattning och detaljnivå i rapporteringen är anpassad till organisationens storlek, och till graden av komplexitet i det samhällsproblem den adresserar.
Jämförbar	Informationen presenteras på ett överblickbart och konsekvent sätt som gör det möjligt för intressenter att följa förändringar i organisationens verksamhet och resultat över tid. I den mån det är möjligt presenteras informationen på ett sätt som underlättar jämförelser med liknande organisationer.

Efterfrågade upplysningar — Nivå 1 Grundläggande rapportering

Listan nedan innehåller efterfrågade upplysningar för organisationer som väljer att rapportera på nivå 1 Grundläggande rapportering (med fokus på prestationer). Om rapporteringen avser flera olika verksamhetsområden kan det vara enklast och mest rättvisande att tillämpa listan på respektive område varför sig. Varje organisation definierar själv vad som utgör ett verksamhetsområde. Organisationen behöver inte uppfylla allt i upplysningarna (riktlinjerna). Detta gäller oavsett vilken nivå man väljer att rapportera på. Det viktiga är att det sker en förbättring från år till år.

I ovanstående lista med upplysningar finns ibland luckor i numreringen (ex. saknas upplysning 2.4). Detta beror på att vissa upplysningar är undantagna på rapporteringsnivå 1, men återfinns på nivå 2 eller 3 på sida 4-5.

1. Avgränsningar

1.1 Beskriv organisationen i termer av associationsform, verksamhetsområden och geografisk täckning

Fonden för Psykisk Hälsa är en ideell förening som grundades 1993 under namnet Psykiatridfonden och kallas fortfarande för fond. Fonden samlar in medel och delar ut forskningsanslag varje år inom det psykiatriska och psykologiska området i Sverige.

Fonden verkar också i olika sammanhang och former med syftet att i samhället öka kunskapen inom det psykiatriska och psykologiska området med syfte att minska fördomar om psykiska sjukdomar och funktionsnedsättningar. Fonden har ett 90-konto som kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll och är medlem i Giva Sverige.

Föreningen är en egen organisation och ingår inte i någon annan. Däremot samarbetar föreningen med andra organisationer med liknande mål.

Enligt stadgarna, §2, är fondens verksamhetsområden och uppgifter följande:

”Fonden har till uppgift att främja mental hälsa och verka för bekämpande av psykiska sjukdomar och funktionsnedsättningar. Detta skall huvudsakligen ske genom att bidra till och stödja forskning inom psykiatrins och psykologins samtliga specialiteter, samt främja utveckling av nya undersöknings-, behandlings- och omvårdnadsmetoder inom det psykiatriska och psykologiska arbetsområdet. Detta kan även innefatta stöd till utrustning och apparatur för ovan nämnda forskning.

I samma syfte ska fonden bedriva och stöda upplysning om den psykiatriska och psykologiska forskningens mål och medel samt om de psykiska sjukdomarnas förebyggande, symtom och behandling.

Vidare skall fonden arbeta mot stigmatisering av psykisk ohälsa och folkupplysning kring sådana frågor.

Fonden kan även initiera, stödja eller genomföra forsknings- och utvecklingsprojekt inom ovan nämnda områden.

Fondens medel skall inte användas för vård- och stöduppgifter som åligger stat, landsting och kommun”.

Fonden för Psykisk Hälsa har sitt verksamhetsområde begränsat till Sverige.

1.2 Redogör för rapporteringens avgränsningar med beaktande av t.ex. verksamhetsområde och geografi.

Fondens verksamhetsområde omfattar inte hälso- och sjukvårdande verksamheter inom områdena psykiatri och psykologi, utan enbart insamling av pengar för att bidra till stöd för forskning inom dessa områden samt upplysning om psykisk hälsa i folkbildande syfte för att därigenom minska stigma. Detta uttrycks i stadgarna enligt §2 på följande sätt:

Fondens medel skall inte användas för vård- och stöduppgifter som åligger stat, landsting och kommun”.

1.3 Redogör för tidsperioden som rapporteringen gäller.

Effektrapporten avser verksamhetsåret 2022. I vissa fall sker kopplingar till förändringsprocessen Nystart2 som påbörjades 2019 och följande år..

2. Beskriv er förändringsteori

I denna sektion rapporteras inte resultat (det görs i sektion 3-6 nedan). I sektion 2 kan ni välja mellan två alternativ: (1) Beskriv hela organisationens förändringsteori och belys särskilt den del som faller inom rapportens avgränsningar, eller (2) Beskriv bara den del av er förändringsteori som faller inom rapportens avgränsningar

2.1 Beskriv problemet ni adresserar och för vilken/vilka målgrupp(er)

Styrelsens förändringsteori och de problem fonden fokuserar har i princip varit oförändrad över tid. Dessa kan läsas på fondens hemsida i tidigare rapporter till Giva Sverige samt till Svensk Insamlingskontroll www.fondenpsykiskhalsa.se/styrdokument.

~~I effektrapporten till Giva Sverige 2020 avseende 2019 samt i årsredovisningen 2021 avseende 2020 till Svensk Insamlingskontroll skrev styrelsen följande och detta gäller fortfarande som en grundläggande utgångspunkt för fondens arbete:~~

”Psykisk ohälsa beräknas kosta samhället omkring 200 miljarder kronor per år. Andelen forskningsmedel riktad mot forskning inom psykiatri/psykologi står inte i proportion till denna kostnad om man jämför forskningsmedel till andra större sjukdomar i förhållande till dess beräknade samhällskostnader”.

Vetenskapsrådets anslag till psykiska sjukdomar 2004-2009 låg stabilt men med en ökning från ca 19 till 25 miljoner kronor, lägst bland alla jämförda sjukdomsgrupper. Vetenskapsrådet gjorde en uppföljande redovisning av dess anslag till forskning för olika sjukdomsgrupper under perioden 2014-2019. Forskningsanslagen avseende psykiatri låg under perioden på samma låga nivå som redovisningen 2004-2009.

Orsaken till den låga andelen forskningsmedel som fördelas till området psykiatri är inte bristande kvalitet på ansökningarna, utan att antalet ansökningar är relativt lågt.

[I effektrapporten till Giva Sverige 2020 avseende 2019 skrev styrelsen följande:](#)

”Människor med psykisk ohälsa utsätts ofta för stigmatisering i samhället, både inom massmedia, inom samhällets välfärdsservice och de har ofta svårt att få sina grundläggande behov tillgodosedda. Idag dör cirka 1500 människor på grund av suicid och människor med allvarlig psykisk sjukdom lever i snitt 15-20 år kortare än andra. På Stockholms läns landstings webbplats anges följande: ”Personer med schizofreni har mellan 12-15 år kortare livslängd än befolkningen i övrigt. Undersökningar visar att schizofreni är den psykiatriska sjukdom som är förknippad med högst dödlighet som följd av samsjuklighet i olika kroppsliga sjukdomar”.

2.2 Redogör för vilken typ av resurser ni använder för att nå tänkta effekter

De huvudsakliga resurser fonden använder för att nå tänkta effekter är insamlade pengar, egen kompetens, en utvecklad hemsida, sociala medier, Webblösningar och Events för information och kunskapsförmedling samt att samarbeta med andra fonder/organisationer med motsvarande mål.

Fonden för Psykisk hälsa samlar in pengar som också används till att dela ut forskningsstipendier inom områdena psykiatri och psykologi och fr. om utlysningen 2021-2022 till forskare som kommit längre i sin forskningskarriär. Syftet med att höja kravet på den sökande är att öka möjligheten att de fortsätter sin akademiska karriär.

Vidare arbetar fonden med att förmedla kunskap till allmänheten om psykisk ohälsa med syfte att öka kunskap och förståelse för ohälsan och därigenom bidra till att minska stigma hos både direkt och indirekt berörda samt i samhället.

Fonden, genom val av styrelseledamöter och projektledare, har succesivt skapat en organisation som nu, med ett undantag, uppfyller alla förutsebara krav på kompetens och erfarenhet inom alla förutsägbara verksamhetsområden för att kunna genomföra sitt uppdrag. Vidare har samarbete med andra organisationer fördjupats, vad avser både beredning och fördelning av forskningsanslag och samarbete i verksamheter och i vissa fall genom ömsesidig representation i varandras styrelser. Samarbetet med 1,6 miljonerklubben avseende Mental Health Evening är exempel på samarbete i ett event och med Suicide Zero är ett exempel på det senare avseende forskning. Denna utveckling av fonden har medfört en i olika avseende stärkt organisation.

För bedömning av ansökningar av forskningsanslag har fonden tillgång till ett vetenskapligt råd. Rådet utgörs av högt meriterade forskare inom olika specialiteter avseende psykiatri och psykologi. Dessa är förankrade på olika universitet och fördelade över landet. Information om organisation och ledning finns på Fonden för Psykisk Hälsas hemsida (www.fondenpsykisk-halsa.se/forskning).

Styrelsen har dessutom möjlighet att utse arbetsgrupper för olika delfrågor.

- ~~Maria Larsson, styrelseledamot. Ansvarig för områdena events, projekt och samverkan med andra parter, ordförande i arbetsgruppen, Programkommittén, samt utvecklingsarbete. Arbetet har omfattat sådana insatser som ligger utöver arbetet som styrelseledamot~~

2.3 Redogör för vilka aktiviteter ni genomför för att nå tänkta effekter

En fortsatt utveckling av Nystart2, fortsatt uppbyggnad av hemsidan samt att möjliggöra kampanjer via hemsidan och Facebook har gjorts. Vidare har vissa aktuella samarbeten fördjupats under året. För en djupare granskning av dessa hänvisas till årsredovisningarna på fondens hemsida, www.fondenpsykiskhalsa.se/styrdokument.

Efter några år av pandemi då de fysiska evenemangen inte kunnat genomföras har vi under 2022 kunnat genomföra dessa som planerat. Detta ökar fondens synlighet och evenemangen ger vanligen även ett positivt ekonomiskt utfall.

Information och kunskapsförmedling, insamling av medel till forskning och vidareutveckling av fonden har skett och sker via olika aktiviteter under året. Följande större satsningar har genomförts under 2022 inom följande områden:

- Kommunikation och media
- Nätverk och samarbeten
- Kampanjer
- Events och Evenemang

Vidare har fonden genomfört eller påbörjat följande:

- Stöd till forskning genom utlysningen 2022-2023
- Påbörjat ett samarbete med Frimurarna Barnhuset i Stockholm avseende stöd till forskning
- Utsett mottagare av 202 års stora fördomspris

Kommunikation och media

Hemsidan

På hemsidan presenteras löpande olika kunskapsprojekt såsom #JAGÄRNÅGON, nyheter som är relevanta som information/ kunskapsförmedling från fondens arbete, nyheter eller debattinslag etc. Via hemsidan kan gåvor av olika syften skänkas till fonden. Utvecklingen av hemsidan är en ständigt pågående process. För ytterligare information hänvisas till årsredovisningen avseende 2022 på hemsidan www.fondenpsykiskhalsa.se/styrdokument.

Facebook som media för information

Fonden använder, förutom hemsidan, även Facebook för information och kunskapsförmedling. En viktig effektindikator för Facebook/Twitter är antal följare. Exempel på inlägg och artiklar kan ni hitta på hemsidan, www.facebook.com/fondenforpsykiskhalsa/

Annonsering på familjesidorna i Dagens nyheter och Svenska Dagbladet

Annonsering på familjesidorna avser att lyfta fram Fonden för Psykisk Hälsa på de sidor i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet där begravningsannonserna presenteras. Syftet är att genom dessa rikstidningar nå läsare i hela landet och därigenom öka minnesgåvorna till fonden.

Utvecklat och producerat foldrar angående testamenten och minnesgåvor

I syfte att öka antalet testamenten till fonden lät styrelsen utforma och trycka en folder avseende att testamenten. Denna spreds till mindre familjerättsjurister och advokatbyråer. Antal foldrar uppgick till ca 550. En motsvarande folder som avsåg att öka antalet minnesgåvor till fonden utformades och skickades till olika begravningsbyråer. Antal foldrar uppgick till ca 400.

Nätverk och samarbeten

Fortsatt samarbete med Suicide Zero

Samarbetet mellan Fonden för Psykisk Hälsa och Suicide Zero, SZ, är beskrivet i årsredovisningen avseende 2020. För utlysning av forskningsmedel 2021 beslutade SZ att avdela 5 procent av sina insamlade medel, 880 000 kronor till forskningsanslag. Anslaget överfördes till Fonden för Psykisk Hälsa att med hjälp av Vetenskapliga rådet bereda ansökningarna och att styrelsen beslutar om fördelning.

Fortsatt samarbete med 1,6 miljonerklubben

Fonden har i samarbete med 1,6 miljonerklubben genomfört Mental Health Evening. Eventet syftar till att sprida kunskap om psykisk hälsa.

Fortsatt samarbete med NSPH

Fonden för Psykisk Hälsa har ett långvarigt samarbete med Nationell Samling För Psykisk Hälsa, NSPH.

Fortsatt samarbete med Ladies Circle

I årsredovisningen avseende 2020 skrev styrelsen bl. a följande:

”Under 2020 valde Ladies Circle, LC, att under 2020 - 2022 ha Fonden för Psykisk Hälsa som nationellt Charityprojekt. LC är en rikstäckande ideell organisation för kvinnor under 45 år som arbetar med att skapa nätverk och bidra till välgörenhet av olika slag. LC stödjer olika organisationer och har en huvudorganisation som de jobbar mot och har för 2020- 2022 valt Fonden för Psykisk Hälsa. LC samlar bl. a in pengar via olika events som sedan skänks till en välgörenhetsorganisation, i detta fall Fonden för Psykisk Hälsa.

Under 2020 skänkte LC ca 145 000 och under 2021 801 000 kronor, totalt 946 000 kronor till fonden. Charityprojektet avslutades den 30 juni.

Kampanjer

Två större kampanjer har genomförts under 2022, Insamlingsmånad 10 september – 10 oktober samt Julkampanjen.

Insamlingsmånad 10 september – 10 oktober

Insamlingsmånaden 10 september – 10 oktober startade samtidigt med World Suicide Prevention Day den 10 september. Fonden för Psykisk Hälsa uppmärksammade World Suicide Prevention Day genom att stödja Suicide Zeros initiativ att tända och dela digitala ljus. ”Tänd ett ljus du också för någon som du saknar och stöd Suicide Zeros viktiga arbete med att rädda liv”. Satsningen var helt digital. Ett syfte var också att samla in pengar till vår fond. Läs mer om kampanjen på hemsidan www.fondenpsykiskhalsa.se/blogg/world-suicide-prevention-day

Events och evenemang

Fonden för Psykisk Hälsa har medverkat i, respektive ansvarat för, följande större events under året:

- Mental Health Run,
- I samarbete med 1,6 miljonersklubben genomfört Mental Health Evening.

Mental Health Run

Syftet med Mental Health Run är att lyfta fram den viktiga kopplingen mellan träning och psykisk hälsa, men också att inspirera flera till att börja röra på sig.

Från och med 2021 är Fonden för Psykisk Hälsa återigen förmånstagare för Mental Health Run. Loppet har arrangerats sedan 2015 och har under åren samlat in flera hundra tusen kronor som sedan donerats till fonden att använda till den psykiatriska och psykologiska forskningen.

Mental Health Run är ett fantastiskt bra sätt att sprida budskap om och synliggöra sambandet mellan träning och psykisk hälsa, samtidigt som man stödjer forskningen inom psykiatri och psykologi. Överskottet från loppet skänktes till Fonden för Psykisk Hälsa.

Fonden för Psykisk Hälsa har bidragit med marknadsföring av loppet.

Stöd till forskning och arbete mot stigma

Stöd till forskning avseende utlysningen 2021-2022

Genom ett arv under 2019 kunde fonden fördela 800 000 kronor i forskningsanslag vid utlysningen 2019-2020. För perioden 2020-2021 har fonden beslutat att, trots minskade inkomster till följd av pandemin, åter fördela 800 000 kronor.

Fördjupat samarbete med Suicide Zero

Fonden har fördjupat sitt samarbete med Suicide Zero, SZ. Detta har bl. a medfört att SZ överförde 600 000 kronor till Psykiatrifonden 2019 med ändamålet att hela beloppet skall avse forskningsanslag inom området suicidprevention. För 2020 överfördes 725 000 kronor, för 2021 avdelades 780 000 kronor samt 2022 880 000 kronor.

Påbörjat ett samarbete med Frimurarna Barnhuset i Stockholm avseende stöd till forskning

Styrelsen har påbörjat ett samarbete inom forskning med Frimurarna Barnhuset i Stockholm. Man avsatte 500 000 kr 2022 till forskning kring gruppen Barn och ungdomar med psykisk ohälsa. Fonden för Psykisk Hälsa ansvarar med hjälp av vetenskapliga rådet för bedömning, prioritering samt fördelning av ansökta medel.

Frimurarna Barnhuset har uttryckt en önskan om att långsiktigt bidra till forskning kring barns psykiska hälsa via Fonden.

Utsett mottagare av 2022 års stora fördomspris

Fondens Stora fördomspris inrättades 2009 och är på 30 000 kronor. Det delas ut varje år till en person/personer eller verksamhet som på ett betydande eller nyskapande sätt motverkat eller motverkar fördomar kring psykisk sjukdom, psykiska funktionsnedsättningar eller psykisk ohälsa i bredare bemärkelse.

Antal personer som nominerats till priset 2022 var 22(37) stycken.

Vinnare 2022 blev Ångestpodden

Sedan 2015 har Ida Höckerstrand och Sofie Hallberg spelat in Ångestpodden som har blivit en av Sveriges mest populära poddar. Ångestpodden tar upp tankar och funderingar som många någon gång har tänkt men inte pratat högt om. Med lättsamhet blandat med allvar bryter Ångestpodden tabun och bidrar till mer öppenhet kring psykisk ohälsa.

2.5 Redogör för de effekter på längre sikt som ni vill åstadkomma, samt när i tid de förväntas realiseras

Resultat/effekter av Fondens för Psykisk Hälsa arbete på nationell nivå i form av numeriska redovisningar är inte möjliga att presentera. Resultatet av fondens arbete med stöd till forskning samt att förmedla kunskap relateras därför till målen för de egna insatserna, medan effekter på nationell nivå som regel bara kan uppfattas övergripande. Däremot redovisas resultat och ställning avseende ekonomi under egen rubrik i rapporten. Fondens arbete sker bland flera aktörer inom samma eller liknande områden.

Styrelsen fastställde under 2020 fondens Vision, Mål och Mission. Dessa gäller fortfarande 2022 och preciseras på följande sätt:

Vision - Psykisk hälsa en rättighet åt alla

Fonden för Psykisk Hälsa vill att alla ska få ha psykisk hälsa i enlighet med WHO:s definition, vilken innebär ett tillstånd där varje individ kan förverkliga sina egna möjligheter, klara av vanliga påfrestningar, arbeta produktivt och bidra till det samhälle som hen lever i. Psykisk hälsa behöver inte vara detsamma som frånvaro av psykisk sjukdom. I enlighet med WHO:s definition och med psykisk hälsa som del av Agenda 2030 och de globala målen har Fonden för Psykisk Hälsa valt visionen: **Psykisk hälsa en rättighet åt alla**

Mål – Förebygga sjukdom, öka livskvalitet och rädda liv

Fonden för Psykisk Hälsa har som mål att färre ska drabbas och att människor med psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning får ha en god livskvalitet, uppfylla sina livsmål och leva ett liv som inte förkortas av psykisk ohälsa.

Mission - Mer forskning, ökad öppenhet och samhällspåverkan

Vi vill bidra till psykisk hälsa genom:

Mer forskning

Vi vill öka forskningsanslagen så att bättre, förebyggande och behandlande metoder lyfts fram för att förebygga psykisk sjukdom, öka livskvalitet och rädda liv.

Ökad öppenhet

Med folkbildande kunskapsspridning om psykisk ohälsa och psykiska sjukdomar ökar medvetenheten och förståelsen i samhället för dessa vanliga tillstånd. En ökad öppenhet bland allmänheten förebygger psykisk sjukdom, ökar livskvaliteten och räddar liv.

Samhällspåverkan

Deltagande i samhällsdebatten för att lyfta betydelsen av att forskning och beprövad erfarenhet alltid skall ligga till grund för beslut om satsningar och åtgärder för psykisk hälsa.

Målet för fondens stöd till forskning

Målet för fondens satsning på forskning inom psykiatri och psykologi syftar till att verka för att dess andel av forskning på samhällsnivå bättre skall motsvara den psykiska ohälsans samhällskostnad relaterat till andra sjukdomsgrupper. Fondens eget mål i detta arbete är att successivt kunna öka sina egna forskningsanslag.

Forskning inom det psykiatriska området ligger i Sverige på en låg nivå, lägst bland de verksamhetsområdena som erhållit forskningsanslag från Vetenskapsrådet. Orsaken uppges vara att antal ansökningar inom området är relativt få, inte att kvalitén på dessa är lägre än för andra sjukdomsgrupper. Fondens satsning på forskning inom psykiatri och psykologi syftar till att fler forskare skall fortsatt sin vetenskapliga karriär. Därför har fondens målgrupp varit unga forskare.

Antalet ansökningar har ökat från år till år. Däremot verkar detta inte ha medfört att merparten av stipendietagarna vare sig fullföljt sin forskning eller fortsatt att forska efter att projektet är avslutat. Vidare utgör granskningen av ansökningarna ett omfattande arbete för fondens vetenskapliga råd. Styrelsen beslutade därför att för utlysningen 2021-2022 höja kraven för att kunna ansöka om medel.

Uppnådda effekter och anpassningar

Målet att begränsa antalet ansökningar uppnåddes genom att ändra kriterierna för att få söka. Antalet sökande i utlysningen 2021-2022 blev planerligt lägre än tidigare år.

Genom att fonden utsett ett vetenskapligt råd för bedömning av inkomna ansökningar, innan styrelsen beslutar om fördelning, medför detta en hög kvalitet i arbetet med fördelning av forskningsanslag.

För utlysningen 2022-2023 förväntas dessutom anslagen till forskningen öka genom bidrag från Frimurarna Barnhuset i Stockholm för forskning inom Barn och ungdomar med psykisk ohälsa.

Genom fondens höga kvalitet i arbetet med stöd till forskare har fler fonder/organisationer börjat samarbeta med Fonden för Psykisk Hälsa i detta arbete. Här avses Suicide Zero och Frimurarna Barnhuset i Stockholm. Effekten har också blivit att styrelsen måste pröva på vilket sätt man skall såväl genomföra utlysningarna som att granskningen av vetenskapliga rådet skall ske. Samarbete kan komma att ske med fler organisationer i framtiden.

Utvecklingen av resurser till forskning inom psykiatri och psykologi på samhällsnivå är en långsiktig process och styrelsen kan inte bedöma när anslagen kan relateras bättre till samhällskostnaden.

3. Rapportera resurser

3.1 Ange organisationens totala verksamhetskostnader för tidsperioden angiven i 1.3 (utan beaktande av effektrapportens angivna avgränsningar i 1.2)

Insamlade medel			5 603 424			Summa
		%		%		%
Ändamålskostnad	3 384 682	60,4				
Insamlingskostnad			611 040	10,9		
Adm. Kostnader					174 486	3,1
Summa I och A			785 526			14,0
Totalt	3 384 682	60,4	785 526			14,0
						74,4

3.2 Redogör för den del av organisationens verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar (samma som 3.1 om inga avgränsningar gjorts i 1.2)

Kostnaderna är desamma som redovisa i avsnitt 3.1

4. Rapportera prestationer

I sektion 4-7 ska ni endast inkludera resultat och information som gäller för effektrapportens angivna avgränsningar.

4.1 Redogör för prestationer

Redovisning av Fondens prestationer görs i avsnitt 2.2 ”Redogör för vilken typ av resurser ni använder för att nå tänkta effekter” och 2.3 ”Redogör för vilka aktiviteter ni genomför för att nå tänkta effekter”. Läsaren hänvisas till dessa avsnitt.

6. Utvärdera hur det gick

6.1 Utvärdera prestationer i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål

Redovisning av förhållandet mellan använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller utsatta mål sker inom följande områden:

- Ekonomi resultat och ställning
- Forskning
- Stora fördomspriset
- Kunskapsförmedling

Ekonomi, resultat och ställning

Resultatet av 2022 års verksamhet framgår av nedanstående tabell.

	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022
<i>Rörelseresultat</i>					
<i>Summa insamlade medel</i>	1 744 720	4 971 477	1 465 268	2 808 402	5 603 424
<i>Summa verksamhetskostnader</i>	-912 013	-2 984 703	-3 075 168	-3 406 627	-4 170 208
<i>Rörelseresultat exkl. finansiella intäkter och kostnader</i>	832 708	1 986 774	-1 609 900	-598 225	1 433 216
<i>Summa resultat från finansiella poster</i>	3 558	-1 573	-294	0	826
<i>Resultat efter finansiella poster</i>	836 266	1 985 201	-1 610 195	-598 225	1 434 042

Genom ett arv 2019 om drygt 3,6 miljoner kronor har styrelsen beslutat att ur dessa medel påbörja genomförandet av Nystart2, vidareutveckla hemsidan, utveckla insamlingsmöjligheterna via sociala medier, utveckla den digitala synligheten och informationsverksamheten mm. Genomförandet beräknades kosta ca 1,0 miljoner kronor utöver insamlade medel respektive år. Detta har skett och respektive års underskott har finansierats ur detta arv. Under 2022 erhöles ytterligare ett arv på 2,5 miljoner kronor som möjliggör en fortsatt satsning på verksamheten.

Forskning

Styrelsens mål med stöd till forskningen är att fler forskare skall fortsätta sin akademiska karriär. Årets utlysning formades därför så att kravet på ansökningarna var att den sökande skulle ha kommit längre i sin forskning.

Doktoranden måste ha gjort halvtidsseminarium för att vara behörig att söka fondens forskningsanslag. "Ett halvtidsseminarium är ett obligatoriskt, offentligt utlyst seminarium där det vetenskapliga arbetet diskuteras.

Detta förväntades också medföra att antal ansökningar skulle minska jämfört med tidigare år. Det vetenskapliga rådet skulle därigenom också få färre ansökningar att bedöma.

Fondens arbete med stöd till forskare har en hög kvalitet. Därför har Suicide Zero fortsatt och utökat sitt samarbete med Fonden med Psykisk Hälsa avseende stöd till forskare. Vidare har Frimurarna Barnhuset i Stockholm under 2022 påbörjat ett samarbete med fonden i samma syfte. Detta är en tydlig indikator på att fonden har en hög kvalitet i arbetet med stöd till forskare inom psykiatri och psykologi.

Resultat

Antal inkomna ansökningar i utlysningen 2022-2023 var drygt 60 som efter granskning av behörighet uppgick till drygt 40.

Vidare har fonden nått en hög kvalitet i arbetet med stöd till forskare. Styrelsen har härigenom uppnått målet med 2022 års utlysning av forskningsanslag.

Minskat stigma

I målbeskrivningarna 2018 skrev styrelsen följande avseende fondens arbete för att minska stigma för målgruppen:

”Att fortsätta medverka i/arrangera olika mediala sammanhang och events såsom radio, TV, film, Mental Health Evening, tidskrifter m.m. samt i seminarier och dialoger, t. ex i Almedalsveckan, där ämnet handlar om psykisk hälsa”.

Det är främst via dessa forum som fonden agerar med syfte att sprida kunskap om psykisk hälsa samt att nå positiva förändringar i samhället. Denna påverkan är central för att minska stigma och öka stödet till forskning.

Fondens öppenhet har ökat över åren. De viktigaste skälen under 2022 har varit följande:

- Ny och vidareutvecklad hemsida med fördjupat innehåll
- Utveckling av information via sociala medier
- Fördjupat samarbete med andra fonder/organisationer där information kan förmedlas
- Genomfört/deltagit i olika Events och relevanta mötesplatser

Under 2022 har styrelsen utvecklat hemsidan för kunskapsförmedling, skrivit debattartiklar, genomfört planerade events samt utvecklat samarbeten med andra organisationer med liknande uppdrag som fondens. Samarbete med dessa har skett i planering och genomförande av olika events eller i artiklar. Genomförandet av Nystart2 har varit en grundläggande förutsättning för detta.

Resultat

De mål och aktiviteter för kunskapsförmedling har genomförts enligt plan. Genomförandet av Nystart2 har varit en förutsättning för detta. Fonden för Psykisk Hälsa kommer att arbeta vidare inom detta område och samarbete med andra organisationer kommer att vidareutvecklas. Därigenom stärks fondens röst i samhället med syftet att öka kunskap om psykisk hälsa och minska fördomar och stigma. Vi har de senaste åren kunnat se en ökad uppmärksamhet kring psykisk hälsa, vilket till viss del styrelsen bedömer ha med fondens fokuserade arbete att göra.

6.3 Utifrån periodens resultat, dela lärdomar och vad ni avser göra för att upprätthålla och förbättra resultatet i framtiden

En förbättrad ekonomi, utvecklat samarbete med andra organisationer/företag och en utvecklad organisation är en förutsättning för att kunna upprätthålla och förbättra resultat i förhållande till fondens mål i framtiden.

Ett mål är att löpande inkomster såsom minnesgåvor, och gåvor via sociala medier och genom Events skall finansiera fonden löpande basala kostnader. Arv och större företagsdonationer är inkomster som möjliggör en utveckling av fonden.

Detta arbete kommer att ske inom följande områden:

- Vidareutveckla hemsidan och användning av sociala medier

- Utveckla vår kommunikation för presumtiva, främst äldre, testamentsgivare/gåvogivare
- Utveckla formerna för att söka större företag
- Utveckla samarbetet med andra fonder och organisationer
- Utveckla fonden organisation

Vidareutveckla hemsidan och användning av sociala medier

Fonden förväntas fortsätta bygga upp sin digitala struktur både vad avser kompetenser, hemsida och sociala medier, vilket möjliggör ytterligare ökning av gåvor via Facebook. Hemsidan kommer att byta plattform så att arbetet med den kan ske med egna resurser och inte genom konsultstöd. Detta kommer att minska kostnaden för administration av hemsidan. Hemsidan och arbetet med sociala medier kommer kontinuerligt att utvecklas. Utvecklingen av antal följare på våra sociala medier är en viktig indikator för presumtiva stödjande företag.

Utveckla vår kommunikation för presumtiva testamentsgivare/gåvogivare

Det finns presumtiva gåvogivare människor som har god ekonomi och är villiga att ge gåvor. I den åldern skrivs också testamenten för att bestämma t. ex hur tillgångarna skall fördelas, t. ex legat till fonder eller stiftelser. Denna grupp skall också förmås att i dödsannonser ange att minnesgåvor kan ges till Fonden för Psykisk Hälsa. Fonden har påbörjat detta arbete genom informationsfoldrar till familjerättsjurister och begravningsbyråer samt att vi annonserar i DN och SvD.

En viktig del i utvecklingen av ekonomin blir att analysera vilka våra största presumtiva gåvogivare är och hur vi når dessa. Därefter utformad en strategi för arbetet. Detta arbete kommer att organiseras så att satsningar sker till rätta målgrupper.

Utveckla formerna för att söka större företag

Arbetet med att engagera större företag som stödjare/sponsorer av fonden blir en än viktigare uppgift för fonden. Sådana engagemang garanterar en utveckling av fonden. En viktig faktor för att företag skall engagera sig är bl. a hur många följare fonden har på sociala medier.

Arbetet med att söka engagemang av större företag eller stiftelser kommer att organiseras i någon form.

Utveckla samarbetet med andra fonder och organisationer

Fonden för Psykisk Hälsa är en liten fond med begränsade resurser. Detta gäller inte minst i arbetet vad avser information och kunskapsförmedling, deltagande i samhällsdebatten samt vid planering och genomförande av events. Samarbete har i detta avseende utvecklats med 1,6 miljonersklubben, NSPH och Suicide Zero.

Styrelsen ser en möjlig utveckling där fler organisationer kan börja samarbeta med fonden på liknande sätt och skall arbeta för detta. Styrelsen kommer, om den utvecklingen sker, att se över hur såväl utlysningarna av forskningsmedlen skall ske och även hur dessa skall beredas. Arbetet för det vetenskapliga rådet kommer härigenom också att öka.

Utveckla fondens organisation

Anställning av egen personal skulle ge bättre förutsättningar för utveckling av fonden inom de olika områdena. Detta bedömer styrelsen inte kunna ske förrän fondens inkomster når en sådan nivå att långsiktig finansiering av dessa är säkerställd. Under tiden kommer fonden att fortsätta att via uppdrag engagera nödvändiga resurser som timanställda.

7. Beskriv hur ni mäter

7.1 Ange definitioner för de mått som ni använder för att mäta prestationer

Prestationsmått

Redovisning av fondens prestationer görs i avsnitt 2.2 ”Redogör för vilken typ av resurser ni använder för att nå tänkta effekter” och 2.3 ”Redogör för vilka aktiviteter vi genomför för att nå tänkta effekter”. Läsaren hänvisas till dessa avsnitt.

Internt utvecklingsarbete, organisation, IT-utveckling, massmediala insatser via bl. a artiklar och annonser, samverkan med andra organisationer mm, beskrivs utifrån syftet, men inte med definierade mått för prestationen. Däremot bokförs kostnader för flertalet av dessa aktiviteter/prestationer genom relevanta konton och särskilda projektkostnader.

Fonden följer Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning, enligt K3. Vidare följer fonden Svensk Insamlingskontrolls Anvisningar till Svensk Insamlingskontrolls rapportpaket för verksamhetsåret 2021.

Ändamålsrelaterade aktiviteter såsom events med huvudsaklig kunskapsförmedling/ motsvarande, Webinarer, medverkan i Poddar mäts i antal och antal personer som deltagit i eller följt dessa. Kostnader och intäkter bokförs också på särskilda projektkonton. Detta gäller även för medverkan i sociala medier.

Stöd till forskare mäts genom antal ansökningar, antal beviljade anslag samt utdelade forskningsmedel. Kostnaden bokförs på särskilt konto enbart för denna verksamhet. Detta gäller även mottagare av stora fördomspriset som mäts genom antal föreslagna kandidater och mottagare samt storleken på priset.

Mental Health Evening mäts utifrån antal gäster och ekonomiskt resultat på särskilt projektkonto.

Kostnader för prestationer definieras ekonomiskt såsom ändamålskostnad, insamlingskostnad och/eller administrativ kostnad utifrån syfte, fastställda fördelningsgrunder, generella eller specifika för enskilda prestationer enligt K3.

Antal medlemmar definieras såsom årsmedlem eller ständiga medlemmar utifrån inbetalt belopp eller om enskild gåva överstiger ett visst belopp som fastställs av årsmötet.

Mått för utfall och effekter

Utfall och effekter av fondens prestationer är resultatet av prestationerna och mäts ofta genom olika indikatorer, direkta eller indirekta, som speglar förändringar inom de områden som följs upp. Direkta indikatorer är sådana som speglar utvecklingen inom specifikt område. Andra är mera indirekta och som styrelsen bedömer har ett visst samband med prestationen.

Direkta indikatorer

Direkta indikatorer som fonden använder är bl. a numeriska och/eller ekonomiska. Exempel på sådana är

- Utveckling av fondens omsättning och intäktsslag/kostnadsslag
- Antal ansökningar till forskningsanslag och utveckling
- Antal utdelade forskningsanslag och dess utveckling
- Storleken på forskningsanslag, total summa och utveckling
- Utdelning av Stora fördomspriset, antal nominerade personer och utveckling

Målet för fonden är att på sikt öka antalet personer som forskar inom området psykisk hälsa och där fonden tidigare satsat på yngre forskare som är i början på sin karriär. Från och med utlysningen 2021-2022 ändrades kriterierna till att rikta sig till forskare som kommit längre i sin forskarkarriär. Därigenom är dessa indikatorer direkta utifrån fondens mål, men också indirekta i förhållande till målet att på sikt öka antal forskare inom området.

Däremot speglar dessa indikatorer inte utvecklingen på samhällsnivå, då Fonden för Psykisk Hälsa är liten jämfört med andra organisationer och myndigheter som också arbetar inom detta område.

Fonden har kontakter med olika organisationer och företag som har intresse inom området Psykisk hälsa med syfte att etablera samarbete och sponsorskap. En indikator som speglar resultatet av detta arbete är

- Utveckling av gåvor och donationer från organisationer och företag

Svensk Insamlingskontroll kräver att minst 75 procent av kostnaderna skall utgöras av ändamålskostnader och högst 25 procent till insamlings-/och administrativa kostnader. En viktig direkt indikator för uppföljning av kostnadsfördelningen är.

- Utveckling av fördelningen av kostnaderna

Indirekta indikatorer

Indirekta indikatorer som styrelsen bedömer har ett samband med fondens verksamhet inom kunskapsspridning om psykisk hälsa och minskning av stigma och även med fondens synlighet hos allmänheten på nationell nivå är

- Utveckling av antal medlemmar
- Utveckling av gåvor från allmänheten
- Utveckling av minnesgåvor
- Utveckling av antal arv
- Utveckling av fondens omsättning, en både direkt och indirekt indikator

Ej mätbara indikatorer

En svårt eller ej mätbar indikator för ökad kunskap om psykisk hälsa och minskad stigma i samhället, hos allmänheten respektive inom olika samhällsstrukturer, är hur man uppfattar förändringar i öppenhet i samhällsdialogen, massmedia, politiken och att enskilda individer träder fram och förklarar sin egen historia. Fondens egen verksamhet är begränsad inom området till följd av verksamhetens omfattning och resultatet är svårt att relatera direkt till

fondens egen verksamhet. Fonden för Psykisk Hälsa samverkar med andra organisationer som arbetar inom liknande område och bidrar därigenom till utvecklingen.